

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Наталія ВІННІКОВА

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІННОВАЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З СІМ'ЯМИ З ДІТЬМИ»

для аспірантів

спеціальності

231 Соціальна робота

освітнього рівня

третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Соціальна робота»

Київ – 2024

Розробники:

Петрочко Жанна Василівна, доктор пед. наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Викладач:

Петрочко Жанна Василівна, доктор пед. наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол № 3 від « 26 » . 01 . 2024 р.

Завідувач кафедри _____ (Тетяна ЛЯХ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми « 26 » . 01 . 2024 р.

Гарант освітньо-наукової програми 231 Соціальна робота

_____ (Жанна ПЕТРОЧКО)

Робочу програму перевірено

« 26 » . 01 . 2024 р.

Завідувач аспірантури, докторантури _____ (Ілона ТРИГУБ)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол №

_____ (підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол №

_____ (підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол №

_____ (підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол №

_____ (підпис) (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
«ІННОВАЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З СІМ'ЯМИ З ДІТЬМИ»		
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Рік навчання	2	2
Семестр	4	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	16
Самостійна робота	80	104
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формувати систему знань, умінь та навичок, необхідних для забезпечення дослідження та оптимального упровадження інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми.

Завдання:

- ознайомлення з методологічними підходами до інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми;
- визначення змісту та завдань інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми;
- визначення особливостей сучасних інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми;
- засвоєння алгоритму роботи з інноваціями;
- усвідомлення специфіки упровадження інновацій в соціальній роботі з сім'ями з дітьми.

Відповідно до освітньо-наукової програми за третім (освітньо-наукового) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:

ФК 2. Здатність до застосування інноваційних моделей та методів соціальної роботи для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності відповідно до спрямованості власного наукового дослідження.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньо-наукової програми за третім (освітньо-наукового) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми» забезпечує *оволодіння такими програмовими результатами навчання:*

ПРН 2. Застосувати інноваційні моделі та методи соціальної роботи для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності (відповідно до спрямованості власного наукового дослідження).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми: концептуально-теоретичні аспекти							
Тема 1. Інновації як соціальний феномен. Критерії аналізу та оцінки інновації	2	2	-	-	-	-	-
СР. 1. Розкрити роль інновацій для розвитку соціальної роботи з сім'ями з дітьми в Україні	6	-	-	-	-	-	6
СР. 2. Визначити критерії інновацій у власному науковому дослідженні	6	-	-	-	-	-	6
Тема 2. Специфіка інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	2	2	-	-	-	-	-
Тема 3. Нормативно-правові новели у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	4	2	2	-	-	-	-
СР. 3. Проаналізувати сучасні концепції, стратегії розвитку соціальної роботи з сім'ями з дітьми	8	-	-	-	-	-	8
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	2	-	-	-	20
Змістовий модуль 2.							
Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на регіональному рівні							
Тема 1. Зміна функцій та інновації в системі регіональних соціальних служб	2	2	-	-	-	-	-
СР 4. Створити алгоритм діяльності регіонального центру соціальних служб щодо підготовки кандидатів в СФВ та підвищення їх виховного потенціалу	8	-	-	-	-	-	8
Тема 2. Патронат над дитиною: розвиток послуги на сучасному етапі	4	2	2	-	-	-	-
СР 5. Визначити та проаналізувати основні аспекти розвитку послуги патронату над дитиною	6	-	-	-	-	-	6
Тема 3. Інновації у роботі з сім'ями з дітьми в процесі деінституціалізації	2	2	-	-	-	-	-
СР 6. Здійснити аналіз наукової статті з теми	6	-	-	-	-	-	6
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	
Разом	30	6	2	-	-	-	20

Змістовий модуль 3.							
Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на рівні територіальної громади							
Тема 1. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	4	2	2	-	-	-	-
СР 7. Визначити та проаналізувати основні бар'єри впровадження соціального замовлення в Україні	6	-	-	-	-	-	6
Тема 2. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності	4	2	2	-	-	-	-
СР. 8. Створити перелік сучасних технологій, спрямованих на формування батьківської компетентності	8	-	-	-	-	-	8
Тема 3. Міждисциплінарна взаємодія у територіальній громаді. Створення та функціонування МДК	2	2	-	-	-	-	-
СР 9. Скласти таблицю спільних і відмінних функцій суб'єктів захисту дитини у територіальній громаді	6	-	-	-	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	32	6	4	-	-	-	20
Змістовий модуль 4.							
Застосування інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях							
Тема 1. Досвід впровадження інноваційних технологій соціальної роботи з сім'ями з дітьми в Україні і закордоном	4	-	4	-	-	-	-
СР. 10. Підібрати та проаналізувати інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	10	-	-	-	-	-	10
Тема 2. Застосування інноваційних технологій у роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях	2	2	-	-	-	-	-
СР. 11. Проаналізувати зміст дисертацій, предметом яких є інноваційні технології у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	10	-	-	-	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	28	2	4	-	-	-	20
Усього	120	20	12	-	-	-	80

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми: концептуально-теоретичні аспекти							
Тема 1. Інновації як соціальний феномен. Критерії аналізу та оцінки інновації	2	2	-	-	-	-	-
СР. 1. Розкрити роль інновацій для розвитку соціальної роботи з сім'ями з дітьми в Україні	8	-	-	-	-	-	8
СР. 2. Визначити критерії інновацій у власному науковому дослідженні	8	-	-	-	-	-	8
Тема 2. Специфіка інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Нормативно-правові новели у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	2	-	2	-	-	-	-
СР. 3. Проаналізувати сучасні концепції, стратегії розвитку соціальної роботи з сім'ями з дітьми	10	-	-	-	-	-	10
Разом	30	2	2	-	-	-	26
Змістовий модуль 2.							
Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на регіональному рівні							
Тема 1. Зміна функцій та інновації в системі регіональних соціальних служб	2	2	-	-	-	-	-
СР 4. Створити алгоритм діяльності регіонального центру соціальних служб щодо підготовки кандидатів в СФВ та підвищення їх виховного потенціалу	8	-	-	-	-	-	8
Тема 2. Патронат над дитиною: розвиток послуги на сучасному етапі	-	-	-	-	-	-	-
СР 5. Визначити та проаналізувати основні аспекти розвитку послуги патронату над дитиною	8	-	-	-	-	-	8
Тема 3. Інновації у роботі з сім'ями з дітьми в процесі деінституціалізації	-	-	-	-	-	-	-
СР 6. Здійснити аналіз наукової статті з теми	10	-	-	-	-	-	10
Разом	28	2	-	-	-	-	26

Змістовий модуль 3.							
Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на рівні територіальної громади							
Тема 1. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	2	2		-	-	-	-
СР 7. Визначити та проаналізувати основні бар'єри впровадження соціального замовлення в Україні	10	-	-	-	-	-	10
Тема 2. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності	2	-	2	-	-	-	-
СР 8. Створити перелік сучасних технологій, спрямованих на формування батьківської компетентності	8	-	-	-	-	-	8
Тема 3. Міждисциплінарна взаємодія у територіальній громаді. Створення та функціонування МДК	2	2	-	-	-	-	-
СР 9. Скласти таблицю спільних і відмінних функцій суб'єктів захисту дитини у територіальній громаді	8	-	-	-	-	-	8
Разом	32	4	2	-	-	-	26
Змістовий модуль 4.							
Застосування інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях							
Тема 1. Досвід впровадження інноваційних технологій соціальної роботи з сім'ями з дітьми в Україні і закордоном	2	-	2	-	-	-	-
СР 10. Підібрати та проаналізувати інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	14	-	-	-	-	-	14
Тема 2. Застосування інноваційних технологій у роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях	2	2	-	-	-	-	-
СР 11. Проаналізувати зміст дисертацій, предметом яких є інноваційні технології у соціальній роботі з сім'ями з дітьми	12	-	-	-	-	-	12
Разом	30	2	2	-	-	-	26
Усього	120	10	6	-	-	-	104

5. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1.

Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми: концептуально-теоретичні аспекти

Тема 1. Інновації як соціальний феномен

Мета: ознайомити аспірантів із сутністю інновацій як соціального феномену; розкрити критерії аналізу та оцінки інновації.

Основні питання:

1. Інноватика як наука про нововведення. Нововведення як цілеспрямовані, продуктивні зміни у системі або її структурі, що сприяють кардинальному вдосконаленню і переходу системи із одного стану в якісно новий.

2. Застосування поняття «інновація» в різних сферах. Інновація й модернізація як пріоритет соціальної сфери. Значення інновації у соціальній роботі: створення проектів майбутніх перетворень; виявлення оригінальних ідей та задумів; досягнення ефективних сполучень змісту, форм та методів роботи; впровадження інноваційних методик; узагальнення та пропаганда досягнутих результатів.

3. Критерії аналізу та оцінки інновації. Актуальність і перспективність. Новизна в цілепокладанні, відборі змісту, форм та засобів організації процесу. Наявність відчутних, стабільних отриманих результатів; можливість творчого застосування в близьких умовах, трансформація та гнучкість інновації.

4. Оптимальний розподіл сил, засобів, часу і ресурсів для досягнення найкращого можливого результату; достатня апробація (лонгітюдність; репрезентативність); вимірюваність (наявність використання психолого-педагогічних діагностик, соціологічних опитувань, інших методів, що дозволяють підтвердити наявність позитивних зрушень).

Основні поняття теми: нововведення, інновація, модернізація, соціальний феномен, критерії, оцінка інновації.

Тема 2. Специфіка інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми

Мета: ознайомити зі специфікою інновацій у соціальній роботі.

Основні питання:

1. Інновація як шлях до втілення перспективних наукових ідей соціальної роботи, засіб переконання громадськості, підґрунтя для розвитку ініціатив, соціальних груп.

2. Основні характеристики інновацій у соціальній роботі. Предметна і процесуальна сторони інновацій. Джерела інновацій у соціальній роботі.

3. Етапи розвитку інноваційного процесу в соціальній роботі.

4. Оновлення та модернізація переліку та змісту надання соціальних послуг населенню. Динаміка впровадження інновацій у соціальній роботі в умовах України: причини та наслідки.

5. Ведення випадку як матриця впровадження інновацій у соціальній роботі.

Основні поняття теми: інновація, наукове дослідження, інновація у сфері соціальної роботи, ведення випадку.

Тема 3. Нормативно-правові новели у соціальній роботі з сім'ями з дітьми

Мета: ознайомити зі новими нормативно-правовими документами чи змінами і доповненнями у соціальній роботі з сім'ями з дітьми.

Основні питання:

1. Аналіз базових національних стратегій України у галузі соціальної роботи (Національна стратегія реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Національний план дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року тощо).

2. Положення нового закону України «Про соціальну роботу» (проект 2021 року) стосовно сімей з дітьми.

3. Нові державні стандарти у соціальній роботі з сім'ями з дітьми (на прикладі Державного стандарту соціального супроводу під час інклюзивного навчання).

Основні поняття теми: національна стратегія, система інституційного догляду та виховання дітей, національний план дій, безбар'єрний простір.

Семінарське заняття 1. Зміни у нормативно-правовій базі щодо соціальної роботи з сім'ями з дітьми

Змістовий модуль 2.

Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на регіональному рівні

Тема 1. Зміна функцій та інновації в системі регіональних центрів соціальних служб

Мета: ознайомитися аспірантів із змінами функцій та інноваціями у системі регіональних центрів соціальних служб, в т. ч. у соціальній роботі з сім'ями з дітьми.

Основні питання:

1. Актуальні питання діяльності регіональних центрів соціальних служб у сучасних умовах. Мета, завдання та функції регіональних центрів соціальних служб.

2. Алгоритм діяльності регіонального центру соціальних служб в сучасних умовах. Етапи алгоритму. Зміст та значення інструментальне

забезпечення кожного етапу діяльності регіонального центру соціальних служб.

3. Функції регіонального центру соціальних служб щодо роботи з сім'ями з дітьми. Супервізія у соціальній роботі.

4. Нова варіативна програма підготовки сімей до виховання влаштованих/усиновлених дітей.

Основні поняття теми: регіональний центр соціальних служб, алгоритм діяльності, варіативна програма.

Тема 2. Патронат над дитиною: розвиток послуги на сучасному етапі

Мета: ознайомитися аспірантів із інноваціями у законодавстві та практиці створення і забезпечення функціонування соціальної послуги патронату над дитиною.

Основні питання:

1. Зміни у нормативно-правових актах щодо створення та функціонування патронату над дитиною.

2. Новий алгоритм створення сімей патронатних вихователів.

3. Інноваційна діяльність з рекрутингу кандидатів у патронатні вихователі.

Основні поняття теми: патронат над дитиною, алгоритм, рекрутинг, кандидат у патронатні вихователі.

Семінарське заняття 2. Патронат над дитиною: розвиток послуги на сучасному етапі

Тема 3. Інновації у роботі з сім'ями з дітьми в процесі деінституціалізації

Мета: ознайомитися аспірантів із інноваціями у процесі деінституціалізації.

Основні питання:

5. Підтримка сімей з дітьми як пріоритет ДІ.

6. Нормативні перешкоди успішному вирішенню завдань ДІ (Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 843).

7. Оцінка сімейного середовища як елемент комплексної оцінки вихованки/ця інтернатного закладу.

8. Специфікація нових соціальних послуг, спрямованих на підтримку сімей з дітьми.

Основні поняття теми: оцінка, сімейне середовище, специфікація.

Змістовий модуль 3.

Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на рівні територіальної громади

Тема 1. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми

Мета: ознайомитися аспірантів із соціальним замовленням як інструментом забезпечення найкращих інтересів дитини.

Основні питання:

1. Сутність соціального замовлення.
2. Нормативне підґрунтя соціального замовлення.
3. Міжнародний та вітчизняний досвід впровадження соціального замовлення як фактору забезпечення якісних соціальних послуг сім'ям з дітьми.
4. Труднощі впровадження соціального замовлення.

Основні поняття теми: соціальне замовлення, конкурсна основа, досвід впровадження, труднощі.

Семінарське заняття 3. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми

Тема 2. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності

Мета: ознайомитися аспірантів із інновацій у процесі формування батьківської компетентності.

Основні питання:

1. Сутність та складники батьківської компетентності.
2. Міжнародний досвід соціальної роботи з формування батьківської компетентності.
3. Специфікація соціальної послуги «Школа батьківської компетентності» (ШБК). Особливості впровадження в Україні соціальної послуги ШБК.
4. Сімейна груповая нарада як інноваційна технологія роботи з сім'ями з дітьми.

Основні поняття теми: батьківська компетентність, специфікація, школа батьківської компетентності, сімейна груповая нарада.

Семінарське заняття 4. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності

Тема 3. Міждисциплінарна взаємодія у територіальній громаді. Створення та функціонування МДК

Мета: ознайомитися аспірантів із інноваціями міждисциплінарної взаємодії у умовах територіальної громади у процесі децентралізації.

Основні питання:

1. Сутність і значення міжвідомчої і міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі. Нормативне підґрунтя міждисциплінарної взаємодії у територіальній громаді (Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585).
2. Виявлення та організація першочергових заходів соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

3. Організація соціального захисту дітей в СЖО міждисциплінарною командою.

4. Бесіда з дитиною як обов'язковий елемент соціального захисту дитини в СЖО

Основні поняття теми: міждисциплінарна, міжвідомча взаємодія, міждисциплінарна команда.

Змістовий модуль 4.

Застосування інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях

Семінарське заняття 5-6. Досвід впровадження інноваційних технологій соціальної роботи з сім'ями в Україні і за кордоном

Тема 2. Застосування інноваційних технологій у роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях

Мета: засвоїти особливості застосування інноваційних технологій у роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях.

Основні питання:

1. Інноваційне середовище як система використання перспективних технологій для забезпечення ефективності впливів.

2. Застосування інноваційних технологій в державних інституціях.

3. Специфіка впровадження інновацій у закладах соціального захисту дітей та соціального обслуговування населення.

4. Застосування інноваційних технологій в громадських організаціях.

Основні поняття: соціальні інституції, інноваційні процеси.

Заочна форма навчання

Змістовий модуль 1.

Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми: концептуально-теоретичні аспекти

Тема 1. Інновації як соціальний феномен

Мета: ознайомити аспірантів із сутністю інновацій як соціального феномену; розкрити критерії аналізу та оцінки інновації.

Основні питання:

1. Інноватика як наука про нововведення. Нововведення як цілеспрямовані, продуктивні зміни у системі або її структурі, що сприяють кардинальному вдосконаленню і переходу системи із одного стану в якісно новий.

2. Застосування поняття «інновація» в різних сферах. Інновація й модернізація як пріоритет соціальної сфери. Значення інновації у соціальній роботі: створення проектів майбутніх перетворень; виявлення оригінальних ідей та задумів; досягнення ефективних сполучень змісту, форм та методів

роботи; впровадження інноваційних методик; узагальнення та пропаганда досягнутих результатів.

3. Критерії аналізу та оцінки інновації. Актуальність і перспективність. Новизна в цілепокладанні, відборі змісту, форм та засобів організації процесу. Наявність відчутних, стабільних отриманих результатів; можливість творчого застосування в близьких умовах, трансформація та гнучкість інновації.

4. Оптимальний розподіл сил, засобів, часу і ресурсів для досягнення найкращого можливого результату; достатня апробація (лонгитюдність; репрезентативність); вимірюванність (наявність використання психолого-педагогічних діагностик, соціологічних опитувань, інших методів, що дозволяють підтвердити наявність позитивних зрушень).

Основні поняття теми: нововведення, інновація, модернізація, соціальний феномен, критерії, оцінка інновації.

Семінарське заняття 1. Зміни у нормативно-правовій базі щодо соціальної роботи з сім'ями з дітьми

Змістовий модуль 2.

Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на регіональному рівні

Тема 1. Зміна функцій та інновації в системі регіональних центрів соціальних служб

Мета: ознайомитися аспірантів із змінами функцій та інноваціями у системі регіональних центрів соціальних служб, в т. ч. у соціальній роботі з сім'ями з дітьми.

Основні питання:

1. Актуальні питання діяльності регіональних центрів соціальних служб у сучасних умовах. Мета, завдання та функції регіональних центрів соціальних служб.

2. Алгоритм діяльності регіонального центру соціальних служб в сучасних умовах. Етапи алгоритму. Зміст та значення інструментальне забезпечення кожного етапу діяльності регіонального центру соціальних служб.

3. Функції регіонального центру соціальних служб щодо роботи з сім'ями з дітьми. Супервізія у соціальній роботі.

4. Нова варіативна програма підготовки сімей до виховання влаштованих/усиновлених дітей.

Основні поняття теми: регіональний центр соціальних служб, алгоритм діяльності, варіативна програма.

Змістовий модуль 3.

Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на рівні територіальної громади

Тема 1. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми

Мета: ознайомитися аспірантів із соціальним замовленням як інструментом забезпечення найкращих інтересів дитини.

Основні питання:

1. Сутність соціального замовлення.
2. Нормативне підґрунтя соціального замовлення.
3. Міжнародний та вітчизняний досвід впровадження соціального замовлення як фактору забезпечення якісних соціальних послуг сім'ям з дітьми.
4. Труднощі впровадження соціального замовлення.

Основні поняття теми: соціальне замовлення, конкурсна основа, досвід впровадження, труднощі.

Семінарське заняття 2. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності

Тема 3. Міждисциплінарна взаємодія у територіальній громаді. Створення та функціонування МДК

Мета: ознайомитися аспірантів із інноваціями міждисциплінарної взаємодії у умовах територіальної громади у процесі децентралізації.

Основні питання:

1. Сутність і значення міжвідомчої і міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі. Нормативне підґрунтя міждисциплінарної взаємодії у територіальній громаді (Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585).
2. Виявлення та організація першочергових заходів соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.
3. Організація соціального захисту дітей в СЖО міждисциплінарною командою.
4. Бесіда з дитиною як обов'язковий елемент соціального захисту дитини в СЖО.

Основні поняття теми: міждисциплінарна, міжвідомча взаємодія, міждисциплінарна команда.

Змістовий модуль 4.

Застосування інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях

Семінарське заняття 3. Досвід впровадження інноваційних технологій соціальної роботи з сім'ями в Україні і закордоном

Тема 2. Застосування інноваційних технологій у роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях

Мета: засвоїти особливості застосування інноваційних технологій у роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях.

Основні питання:

1. Інноваційне середовище як система використання перспективних технологій для забезпечення ефективності впливів.
2. Застосування інноваційних технологій в державних інституціях.
3. Специфіка впровадження інновацій у закладах соціального захисту дітей та соціального обслуговування населення.
4. Застосування інноваційних технологій в громадських організаціях.

Основні поняття: соціальні інституції, інноваційні процеси.

6. Контроль навчальних досягнень аспіранта

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Денна форма навчання

Вид діяльності аспіранта	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	3	3	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	54	-	54	-	70	-	58
Максимальна кількість балів									236
Розрахунок коефіцієнта: $236:100 = 2,36$. Коефіцієнт = 2,36. Розрахунок балів, отриманих аспірантом (приведення до відповідності, де максимум – 100), здійснюється за формулою: $X : 2,36 =$ кількість балів (де X – кількість балів, отриманих аспірантом протягом вивчення курсу)									

Заочна форма навчання

Вид діяльності аспіранта	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	-	-	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	-	-	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	2	10
Разом		-	27	-	16	-	28	-	22
Максимальна кількість балів									93
Розрахунок коефіцієнта: $93:100 = 0,93$. Коефіцієнт = 0,93. Розрахунок балів, отриманих аспірантом (приведення до відповідності, де максимум – 100), здійснюється за формулою: $X : 0,93 = \text{кількість балів}$ (де X – кількість балів, отриманих аспірантом протягом вивчення курсу)									

6.2. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1.

Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми: концептуально-теоретичні аспекти

Самостійна робота 1. Розкрити роль інновацій для розвитку соціальної роботи з сім'ями з дітьми в Україні (5 балів)

Знайти і систематизувати наукові джерела, в яких представлено теоретико-концептуальні засади інновацій та роль інновацій у соціальній роботі.

Підготувати анотації до 3 статей з проблем інновації як соціального явища.

Самостійна робота 2. Визначити критерії інновацій у власному науковому дослідженні (5 балів)

Розробити план опису та аналізу інновацій власного дисертаційного дослідження.

Зробити короткий опис інновації.

Самостійна робота 3. Проаналізувати сучасні концепції, стратегії розвитку соціальної роботи з сім'ями з дітьми (5 балів)

Проаналізувати концепції, стратегії розвитку, ухвалені у сфері соціального захисту населення, соціальної роботи Міністерством соціальної політики України.

Скласти каталог (перелік) таких концепцій, стратегій. Вказати дати прийняття.

Змістовий модуль 2.

Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на регіональному рівні

Самостійна робота 4. Створити алгоритм діяльності регіонального центру соціальних служб щодо підготовки кандидатів в СФВ та підвищення їх виховного потенціалу (5 балів)

На основі аналізу алгоритму діяльності регіонального центру соціальних служб створити алгоритм діяльності центру щодо підготовки кандидатів в СФВ та підвищення їх виховного потенціалу.

Зобразити алгоритм на рисунку.

Самостійна робота 5. Визначити та проаналізувати основні аспекти розвитку послуги патронату над дитиною (5 балів)

Проаналізувати зміни і доповнення до чинного законодавства України щодо послуги патронату над дитиною.

Визначити нові положення, зробити стислий конспект.

Самостійна робота 6. Здійснити аналіз наукової статті з теми інновацій у роботі з сім'ями з дітьми в процесі деінституціалізації (5 балів)

Знайти наукову статтю з питань інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми у процесі деінституціалізації.

Викласти зміст статті тезово, акцентуючи увагу на сутності інновації.

Змістовий модуль 3.

Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на рівні територіальної громади

Самостійна робота 7. Визначити та проаналізувати основні бар'єри та сприятливі фактори впровадження соціального замовлення в Україні (5 балів)

На основі аналізу наукових джерел проаналізувати основні бар'єри впровадження соціального замовлення в Україні.

Визначити сприятливі фактори впровадження соціального замовлення в Україні. Скласти їх перелік, подати у таблиці.

Самостійна робота 8. Створити перелік сучасних технологій, спрямованих на формування батьківської компетентності (5 балів)

Проаналізувати наукові та практичні джерела й знайти інноваційні технології, спрямовані на формування батьківської компетентності.

Скласти перелік таких інновацій.

Одну з інновацій презентувати у розгорнутому вигляді за прикладом структури і змісту специфікації соціальної послуги.

Самостійна робота 9. Скласти таблицю спільних і відмінних функцій суб'єктів захисту дитини у територіальній громаді (5 балів)

Проаналізувати нормативне підґрунтя здійснення захисту дитини в територіальній громаді (Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»).

Визначити спільні і відмінні функції суб'єктів. Подати їх у таблиці.

Змістовий модуль 4.

Застосування інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях

Самостійна робота 10. Підібрати та проаналізувати інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми (5 балів)

Проаналізувати досвід країн світу щодо впровадження інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми.

Підготувати письмове повідомлення про інновацію однієї з країн світу у соціальній роботі з сім'ями з дітьми.

Самостійна робота 11. Проаналізувати зміст дисертацій, предметом яких є інноваційні технології у соціальній роботі з сім'ями з дітьми (5 балів)

Знайти і проаналізувати дисертації із соціальної педагогіки/соціальної роботи, предметом яких є інноваційні технології у роботі з сім'ями з дітьми.

Заповнити таблицю.

Автор дисертації	Тема дисертації	Зміст інноваційної технології

6.3. Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінки:

• Завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації з різних галузей знань, наведені прізвища науковців та їх особистий вклад у розвиток теорії, проведений аналіз, зроблені

висновки, посилання на праці, в наявності особистісна думка аспіранта – 5 балів.

•Завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації з різних галузей знань, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки – 4 бали.

•Завдання виконано у повному обсязі з використанням наукових джерел інформації – 3 бали.

•Завдання виконано, спираючись тільки на матеріали лекції – 2 бали.

•Завдання виконано частково – 1 бал.

6.4. Форми проведення семестрового контролю

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за результатами поточної успішності (проміжного контролю) з усіх змістових модулів дисципліни.

6.5. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Основна :

1. Заверико Н.В. Технології соціально-педагогічної підтримки сім'ї з дитиною. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2015. № 8 (52). С. 333-340.

2. Кияниця З.П., Петрочко Ж.В. Соціальна робота з вразливими сім'ями з дітьми: у 2-х ч. Київ : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.

3. Петрочко Ж.В. Особливості оцінки потреб дитини, яка виховується в інтернатному закладі та її сімейного оточення. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціальна робота*. 2021. № 7(1). С. 27-31.

4. Семігіна Т.В. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Semigina/publication/342003632_Sucasna_socialna_robota/links/5eddf6ae299bf1d20bd86768/Sucasna-socialna-robota.pdf

Додаткова

1. Горемікіна Ю.В. Інноваційні практики соціальної роботи з вразливими групами населення в Україні. Соціальні інновації. Демографія і соціальна економіка. 2020. № 3 (41). С. 91-113. URL: <https://dse.org.ua/archive/41/6.pdf>

2. Інноваційні моделі соціальних послуг: Проекти Українського фонду соціальних інвестицій / За ред. Н. В. Кабаченко. Київ : ЗАТ «ВІПОЛ», 2016. 320 с.

3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; гол. ред. акад. В. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.

4. Петрочко Ж.В., Датченко Н.А. Сутність та особливості впровадження соціального замовлення в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Університету*. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2021. № 3(50). С. 155-159. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38514/>

5. Петрочко Ж.В., Петушкова Л.А. Нова програма підготовки сімей до догляду та виховання влаштованих/усиновлених дітей. *Науковий вісник Ужгородського Університету*. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2021. № 2(49). С. 160-164. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38512/1/Petrochko_Petushkova_NVUU_2_4_9_IL.pdf

6. Психосоціальна допомога внутрішньо переміщеним дітям, їхнім батькам та сім'ям з дітьми зі Сходу України : посіб. для практиків соціальної

сфери / Мельник Л.А. та ін.; за ред. Волинець Л.С. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2015. 72 с.

Інтернет-ресурси:

1. Закон України «Про соціальні послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

2. Закон України «Про соціальну роботу» (проект). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF>

4. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV – [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: офіційний веб- портал. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15> .

5. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс]. Київ : Верховна Рада України. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>

6. Патронат над дитиною. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/search/?s=%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82>

8. Навчально-методична картка дисципліни «Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми»

Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1	Модуль 2
Назва модуля	Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми: концептуально-теоретичні аспекти	Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на регіональному рівні
Кількість балів за модуль	54	54
Лекції	3 (3 балів)	3 (3 балів)
Теми лекцій	<ol style="list-style-type: none"> Інновації як соціальний феномен. Критерії аналізу та оцінки інновацій Специфіка інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми Нормативно-правові новели у соціальній роботі з сім'ями з дітьми 	<ol style="list-style-type: none"> Зміна функцій та інновацій у системі регіональних соціальних служб Патронаж над дитиною: розвиток послуги на сучасному етапі Інновації у роботі з сім'ями з дітьми в процесі деінституціалізації
Семінарські заняття	1 (11 балів)	1 (11 балів)
Теми семінарських занять	1. Зміни у нормативно-правовій базі щодо соціальної роботи з сім'ями з дітьми	2. Патронаж над дитиною: розвиток послуги на сучасному етапі
Самостійна робота	СР. 1-3 (15 балів)	СР. 4-6 (15 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)

Модулі	Модуль 3	Модуль 4
Назва модуля	Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на рівні територіальної громади	Застосування інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях
Кількість балів за модуль	70	58
Лекції	3 (3 бали)	2 (2 бали)
Теми лекцій	7. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми 8. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності 9. Міждисциплінарна взаємодія у територіальній громаді. Створення та функціонування МДК	10. Застосування інноваційних технологій у роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях
Семінарські заняття	2 (22 бали)	2 (22 бали)
Теми семінарських занять	3. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми 4. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності	5-6. Досвід впровадження інноваційних технологій соціальної роботи в Україні і закордоном
Самостійна робота	СР. 7-9 (15 балів)	СР. 10-11 (10 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)
Розрахунок	Максимально можлива кількість балів – 236 балів. Коефіцієнт – 2,36 (236:100 = 2,36)	

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1	Модуль 2
Назва модуля	Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми: концептуально-теоретичні аспекти	Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на регіональному рівні
Кількість балів за модуль	27	16
Лекції	1 (1 бал)	1 (1 бал)
Теми лекцій	1. Інновації як соціальний феномен. Критерії аналізу та оцінки інновацій	2. Зміна функцій та інновацій у системі регіональних соціальних служб
Семінарські заняття	1 (11 балів)	0 (0 балів)
Теми семінарських занять	1. Зміни у нормативно-правовій базі щодо соціальної роботи з сім'ями з дітьми	
Самостійна робота	СР. 1-3 (15 балів)	СР. 4-6 (15 балів)

Модулі	Модуль 3	Модуль 4
Назва модуля	Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на рівні територіальної громади	Застосування інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях
Кількість балів за модуль	28	22
Лекції	2 (2 балів)	1 (1 бал)
Теми лекцій	3. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми 4. Міждисциплінарна взаємодія у територіальній громаді. Створення та функціонування МДК	5. Застосування інноваційних технологій у роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях
Семінарські заняття	1 (11 балів)	1 (11 балів)
Теми семінарських занять	2. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності	3. Досвід впровадження інноваційних технологій соціальної роботи в Україні і закордоном
Самостійна робота	СР. 7-9 (15 балів)	СР. 10-11 (10 балів)
Розрахунок	Максимально можлива кількість балів – 93 балів. Коефіцієнт – 0,93 (93:100 = 0,93)	

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1.

Інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми: концептуально-теоретичні аспекти

Семінарське заняття 1. Зміни у нормативно-правовій базі щодо соціальної роботи з сім'ями з дітьми

Обговорення питань:

1. Основні положення нових стратегій, концепцій щодо соціальної роботи з сім'ями з дітьми (Національна стратегія реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Національний план дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року тощо).

2. Положення нового закону «Про соціальну роботу» щодо соціальної роботи з сім'ями з дітьми.

Змістовий модуль 2.

Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на регіональному рівні

Семінарське заняття 2. Патронат над дитиною: розвиток послуги на сучасному етапі

Обговорення питань:

1. Передумови удосконалення процедур створення та забезпечення дієвості соціальної послуги патронату над дитиною.

2. Інновації послуги патронату над дитиною.

3. Аналіз інформації офіційного сайту Міністерства соціальної політики України щодо послуги патронату над дитиною.

Змістовий модуль 3.

Характеристика інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми на рівні територіальної громади

Семінарське заняття 3. Соціальне замовлення як інновація у соціальній роботі з сім'ями з дітьми

Обговорення питань:

1. Сутнісні характеристики соціального замовлення.

2. Досвід впровадження соціального замовлення в Україні.

Семінарське заняття 4. Інновації у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності

Обговорення питань:

1. Значення та складники батьківської компетентності.
2. Різновид інновацій у соціальній роботі щодо формування батьківської компетентності.
3. Досвід впровадження інновацій щодо формування батьківської компетентності в Україні.

Змістовий модуль 4.

Застосування інновацій у соціальній роботі з сім'ями з дітьми в різних соціальних інституціях

Семінарське заняття 5-6. Досвід впровадження інноваційних технологій соціальної роботи в Україні і закордоном

Обговорення питань:

1. Послідовність (алгоритм) роботи по впровадженню інновацій: виявлення, первинна діагностика і оцінка; накопичення фактичного матеріалу і його систематизація; опис педагогічних явищ (чи їх реконструкція по документам та свідощтам) в реальній послідовності подій; теоретико-методичний аналіз (визначення ідей, задумів, технологій втілення); узагальнення і рекомендації, щодо можливості практичного втілення.
2. Досвід впровадження інноваційних технологій у країнах Європи.
3. Досвід впровадження інноваційних технологій в інших країнах світу.
4. Можливості імплементація інноваційних технологій з кращого міжнародного досвіду в Україні.
5. Презентація інновацій в соціальній роботі з сім'ями з дітьми, що впроваджуються на сучасному етапі в Україні міжнародними та благодійними організаціями.